

Utonil. Dne 3. t. m. je skočil neki Franc Rakovec, rojen na Dunaju l. 1852., v Mariboru tik mosta v Dravo. Ker ni znal plavati, je utonil. Do sedaj še niso trupla našli. Rakovec je bil srednje velikosti, suhih lic in je imel sive lase in brke. Oblečen je bil v sivozeleno obleko.

Poročilo ptujskega sejma. Ptujski sejem dne 5. t. m. je bil izvanredno dobro od kupcev obiskovan. Prignalo se je na njega 1299 glav goveje živine, 319 konjev, 254 svinj. Prihodnji živinski sejem se bode vršil dne 19., prihodnji svinjski sejem dne 12. avgusta.

Dopisi.

Iz Slivnice. Nekaj od naših učencev. Zadnjič sem šel iz Orehove vasi in sem srečal zaporedi več, kakor petdeset učencev, kateri so šli mimo mene, ne da bi me kateri pozdravil. To je žalostno! Sicer mi ni za to velikansko čast, da bi me ti paglavci pozdravljali, toda zakaj pa ližejo vsakemu kaplančeku roke, ki vendar tudi ni nič drugčega kakor človek, kakor jaz star mož, ki sem si že mnogo skusil po svetu. Gospodje učitelji, prosim Vas, skrbite zato, da deca ne bode lizala farških rok, ker se to mora že iz zdravstvenega ozira obsojati, skrbite pa tudi zato, da bode odrasle, stare ljudi na cesti, kakor se spodobi pošteno pozdravljala, ne pa jim jezike kazala, in to tem bolj, ker nočemo mi Slivničani, da bi tujci radi teh paglavcev dobili od naše fare slabo mnenje. Po nekaterih farah so vzorni duhovniki že sami odpravili nezdravo lizanje rok — bode li pri nas večno trpelo? Toraj otroki pozdravljajte raji kakor se spodobi odrasle ljudi, duhovnikom pa skažite na drug način Vašo čast, kakor pa z poljubovanjem njihovih rok, naj še bodejo tako nežno belo — čiste!

Slivničar.

Iz Grab pri Središču. V zadnjem našem listu smo vedli povedati, da je tukajšnji trgovec R. Kolbezen prišel v konkurz. Sam si je kriv, zakaj pa poslušaj kaplana, ki o trgovini toliko ve, kakor kokot o kmetijski zadrugi. Toliko, da niste dali zbobnati gospod kaplan, da bi moral vsak faran pri tem trgovcu kupiti; pa si ne mislite, da smo taki, ki vsacega takoj na besedo poslušamo. Vsi vemo, kdo je kriv, da se sedaj v večih hišah naše fare čuje jok in kreg. Ubogi kmet, ki drugčega nima, kakor dolgove in žuljave roke, dal se je od tistega zapeljati, da je s težko roko podpisal menico (vehsel). Podpisati bi še bilo, ali plačati?! Če je tisti gospod tako pravičen, kakor se dela, naj poravna vse neprilike in naj potolaži nesrečne družine s tem, da poplača vse dolgove, katere je trgovec Kolbezen tukaj napravil. G. kaplan, ste li vi duhovnik? Duhovnik se briga za duše, on se ne briga za štačune in konzume, za vas ni ne kmečka, ne trgovska suknja. Mi kmetje pa vas prosimo, da nas pustite tako dolgo, dokler ste še pri nas, v miru; želimo tudi, da bi nas kmalu zapustili, potem bode zopet vse dobro v naši fari. Če imate še malo prijateljstva do nas faranov v sebi, potem

odidite, vsi vam bomo hvaležni! Še nekaj vam povemo g. kaplan. Vi prodajate molitvene knjige in čišla, zdaj si pa še naročite prave voščene svete sol, olje, bičjake, bicikle in drugo robo, da boste imeli v farovžu filijalo g. Kolbezena.

Iz Slivnice. Srčna ti zahvala preljubi „Štajerc“, da si nam tako lepo v tvojih zadnjih številkah poročal o mladeniških shodih. Tudi pri nas v tej lepi slivniški cerkvi se je oznanilo in prosilo, da bi se naj mladeniči vdeležili teh shodov. Toda mi slivniški mladeniči se nismo dali spraviti na led, razven par zaslepljenih Fihposovcev, temveč mi smo čakali, kaj nam bodeš ti, ljubi „Štajerc“, o tem poročal. Hvala Bogu, da smo vse tako natanko zvedli o teh shodih. Naš župnik se je tudi vozil na Ptujsko Goro k znamenemu shodu, najbrž radi tega, da bi videl koliko mladeničev iz slivniške fare se je udeležilo. Toda gotovo je bil grozno presenečen, ker jih ni bilo. Par dni pozneje je prišel namreč neki mladenič k njemu v farovž, ker je imel tam opraviti. Temu mladeniču je župnik razlagal, kako okinčani so prišli fantje in vseh far, kako so bili navdušeni, le iz slivniške fare jih je bilo malo, malo videti. „Se pač vidi“, tako je rekel župnik, „da nimajo korajže in si je ne upajo pokazati!“ Mladenič si je mislil svoj del in se od sladkega gospoda kmalu poslovil. Tudi mi mladeniči smo se dali pred par leti zmotiti in pregovoriti, tako da smo postali udje tega društva, a zdaj, ko se nam poroča, kako se godi na teh shodih, se sramujemo, da smo vpisani pri tej družbi. Ker se nam ne zdi vredno, da bi se šli z župnikom kregat, zato mu po pošti pošiljamo knjižice in vodila tega društva nazaj, odločno zahtevajoč, da nas iz te korajžne družbe izbriši. Prečastiti gospod župnik, saj lahko sami sprevidite, kam je ta korajžna družba zašla. Svetinje Materne Božje in sv. Alojzija so bile poškropljene s krvjo, na mestu rožnega venca so se lesketali noži v rokah, na mestu molitve slišala se je kletvica in kar je največ, presveto Rešnje Telo se je sprejelo od nevrednih pijancev! Za Božjo voljo, kam pa to meri, kam bomo prišli, ako bomo slepo ubogali naše voditelje v dolgih črnih suknjah. Toraj, ti so korajžo delali? Saj je itak čudno, da se pri nas ni tako, kakor na Hrvaškem — pa ako bi bilo, kdo bi bil temu kriv? To bi bila prava — črna korajža! Zato pa vi vsi tisti, kateri ste se vdeležili teh shodov in se tako — lepo vedli, da ste celi mladeniški stan osramotili in svete zakramente zlorabili, spreobrnite se, delajte pokoro, tisto farško korajžo pa vržite v koš! Dajte društvu slovo, kakor smo to in še bomo mi slivniški mladeniči storili. Stopite rajše v našo boljšo družbo našega „Štajerca“, ker „Štajerčevi“ mladeniči ne rogovilijo po farah, ne režejo se z noži, temveč so pošteni. — Bodi nam pozdravljen in spoštovan „Štajerc“!

Slivniški pravi mladeniči.

Iz Gorice na Dravskem polju se poroča o naglosti tamošnje pošte sledeče: Občina Gorica ima svojo pošto v Račah (Kranichsfeld) v daljavi štirih kilometrov. Vsaki človek lahko pride iz Ptuja, kakor

tudi iz
šiljatev
gim se
sel za
črki in
seveda
godi,
občine
biralni
skem,
časno
zboljša
da bo
krat k
Iz
zasop
napen
čelnika
gospod
je za
načeln
so Slo
Zdaj
niso r
je Vra
trebn
da se
nam
tako
za bi
Raifei
se ta
Iz te
je is
Kmet
mi b
volili
Vrač

V za
deniš
učila
stvar
prim
znan
nart
no.
za k
slane
trebn
bodo
nam
je k
umo
med
ta s
vodi
Pač
da

radi iz Maribora na Gorico v treh urah, poštna pošiljatev pa potrebuje po deset in še več dni; mnogim se tudi zgodi, da se poština zgubi, ker poštnik sel za občino Gorico niti ne ve, kako je tej ali drugi črki ime. Radi tega se nam občanom godi krivica, seveda največja tičoča se pravnih zadev. Da se to godi, krivi so občinski uradniki. Eden kilometer od občine Gorica v bližnji vesi Strasgojnec je poštni načelnik, kateri ima dnevno zvezo s pošto na Pragerkem, od koder bi lahko pošiljatev redno in pravčasno prihajale. Ako se v kratkem pošta ne bode izboljšala, bomo obrnoli občinsko vrečo tako naglo, da bode joj. „Bodi človek, bodi lonec, vsakega je enkrat konec.“

Iz Gornje Radgone. Bližajo se volitve okrajnega zastopa Gornje Radgone. Že več časa slišimo, da se napenja neka druhal, podleziti našega okrajnega načelnika gospoda Vračka. Kaj pa je storil hudega gospod Vračko? Gospod Vračko je za vse ljudi, on je za naš okraj dovolj storil v zadnjih letih; drugi načelniki, čeprav so vsi v enomer vpili in kričali, da so Slovenci, so okraj zapustili tak, kakor so ga našli. Zdaj pa imamo dosti novih cest, a vendar se plačila niso nikakor zvišala, dovolj drugih stroškov pa nam je Vračko odvrnil. Mislimo si le, koliko bi bilo potrebno za železnico plačati. Vračko je skrbel za to, da so ceste zadnja leta v tako dobrem stanju, on nam je oskrbel, da smo dobili v Gornjo Radgono tako lepe žrebce, on se je trudil za našo živinorejo, za bikorejsko društvo, za ustanovitev hranilnice po Raifeisenovem načrtu i. t. d. Radenski Zemlič, kaj je tako šopiriš? Kaj pa si ti s tvojo zadrugo naredil? Iz te zadruge bode kmalu postala zadrega. Kaj pa je iskal v predzadnjem tednu eksekutor v zadrugi? Kmetje, mi ne potrebujemo nikakih celjskih nauk, mi bomo volili po našem prepričanju. Ako bomo volili Zemliča, prišli bomo k večjemu v „zadrego“. Vračko je za nas, zato pa ga tudi hočemo voliti.

Več kmetov.

V sramoto klerikalcem — mladini v pomislek. V zadnjem času se ustanavljajo po naših krajih mladeniška društva z namenom, da bi se mladina v njih učila naobrazbe. O kakšna je ta naobrazba? Celotno stvar vodi navadno župnik ali kak kaplanček. Na primer vzamimo fante iz Slovenskih Goric. Kakor smo zbrali, zbrali so se ti fantje pred kratkim v sv. Lehartu. Kaj se je tam godilo, je pač daleč okoli znano. Klerikalni deželni poslanec je vodil in se zanimal za klerikalno druhal. Bolje bi bilo za tebe gosp. poslanec, ko bi se nekoliko več oziral na kmečke potrebe. Gospodje duhovniki pa se opozarjajo, da ne bodo sprevideli prepozno, kam pelje njih vodstvo, namreč v pogubo in v sramoto. Kakor znano, je bilo spomladi pred mariborškimi porotniki radi amora in telesnih poškodb obsojenih več oseb, kakor pred Nemci v desetih letih. Sramota klerikalcem. Ali je sramota se nima mladini toliko očitati, kakor njih voditeljem in sploh voditeljem slovenskega naroda. Če pa dragi fantje se vam sme brezskrbno reči, da ko ste bili na lenarškem shodu, niste bili na

dobrem potu, kar bode s časom sami sprevideli. Bilo je nekoč brati v „Slov. Gospodarju“, da se slovenski mladenič, kateri je postal hudoben, pogubi med Nemce in v mestne fabrike. Bolje bi bilo, ko bi se ta list na svoje nožove junake oziral, kakor pa kaj tacega pisal. Pač pa dragi mladeniči, bilo bi jako važno, ko bi brez ozira, bodisi ta slovenskega ali nemškega mišljenja, osnovali zvezo na napredni podlagi, a ne tako, kakor to delajo klerikalci. Jako veselo bi bilo, ko bi se po preteku par let moglo reči, naša mladina, dika naše domovine, je na dobri poti, ni zašla v farovške verige, kakor so to nekateri namerjavali. Ponošni bi lahko bili stariši, da njih upanje ni splavalo po vodi, njih sinovi bili bi pa na potu svetovne in duševne omike. Krvavi poboji bi bili gotovo redkejši in vekšal bi se blagor kmečkega in delavskega stanu. Vam dragi tovariši svetujem, oklenite se našega vrlega naprednega lista „Štajerca“, ki itak neumorno deluje v blagor spodnje-štajerskega ljudstva. Geslo vam bodi vedno: „V s i z a e d n e g a , e d e n z a v s e ! — S pozdravom! Napredno misleči fant.“

Iz Gornjeradgonskega okraja. Jurjovski kolovrat ne miruje, vedno in vedno hujska celjsko žabo, da še dalje regla. Toda ni mu treba misliti, da mu hočem na njegove laži odgovarjati. Naznaniti hočem, kar se je že zdavno od nekaterih listov zahtevalo, vsem bralcem „Štajerca“ razsodbe, tičočee se pravde našega okraja z južno železnico. Prva razsodba okrajne sodnije v Celju z dne 26. junija 1900 je zahtevanje južne železnice ovrгла. Na pritožbo južne železnice je nadsodišče v Gradcu to prvo razsodbo potrdilo dne 17. oktobra leta 1900. Najvišja sodnja na Dunaju je dne 15. januarja 1901 sklep druge inštanice potrdila. Pravnih stroškov je plačal naš okraj v teh letih 1200 goldinarjev. Koliko je južna železnica plačala, to nas nič ne briga. Vseh stroškov z obrestmi vred je bilo 9500 goldinarjev, katere bi bil moral gornjeradgonski okraj razven 20 tisoč goldinarjev, ki so se od njega zahtevali, plačati. Te vse razsodbe dokažejo prav dobro in razumljivo, kaj se je nameravalo z našim okrajem. Zato pa je sedajni čas jako važen in jaz vam svetujem, da bi gledali, da se volitve dobro izvršijo. Zmaga volitev v okrajni zastop bode zdaj jako lahka, ker so se sebrali možje, kateri se jako trudijo za okrajni zastop, ker bi ga radi dobili v svoje roke. Njih skrivnosti bode najbrž kmalu spoznali. Prvič je to gospod Kocmut, učitelj in mali dohtar, tolažnik vdov. Potem je gospod dohtar Leo Kreft — oba pri sv. Juriju ob Ščavniči. Toda še par večjih možakov se briga za okrajni odbor, namreč Ivan Pelzl iz Polič, po domačem Kolarov Hanzek (nemško njegovo ime bi se dalo kaj dobro prestaviti v slovensko, glasilo bi se Kožuh), potem prideta Zvonček Terstenjak iz Ivanjc in Zemlič v Radincih ter njegov pomagač Bolkovič (nekdajni kaplan). To so možje, kateri skrbijo za volitev v okrajni zastop Gornje Radgone, katera se bo vršila meseca avgusta t. l. Sedaj pa še vendar ne vemo, kateri od teh gospodov bode postal načelnik, najbrž gotovo tisti, kateri bode največ pijače plačal.

No, do sedaj se čuje, da je gospod dohtar Leo Kreft na prvi vrsti. On ima namreč od 5. julija naprej vsako nedeljo shod, na katerem se toči dovolj vina za njegov denar. Tako je dne 5. avgusta imel shod v svoji pivnici (kleti). Ko so se zborovalci napili, se jih je nekaj vrnilo domov, ena tolpa pa se je obrnila v gostilno gospoda Divjaka. Tam se je razlagalo, da je Vračko nakupil za 5000 goldinarjev bikov in da je sedaj blagajnica prazna. V resnici so se kupili biki samo za 400 goldinarjev in to ni bilo okraju na škodo. V nedeljo dne 12. julija je imel gospod dohtar Leo Kreft zopet shod v gostilni v Ivanjih. Čulo se je, da je 40 kron za vino plačal. Bili so večinoma veleposestniki zbrani. Pilo se je tako regimentno, da je bilo celo več — „mrtvih“, kateri so namreč obležali. Drugo nedeljo je bil zopet shod pri sv. Juriju. No, zdaj pa že vemo, da bode najbrž ta gospod dohtar načelnik, ker ga že zdaj volitev toliko velja. Zakaj le neki toliko plačuje sedaj po krémah? Naša blagajnica bode imela to leto 7 do 8 tisoč kron prihranjenih. S temi denarji bode prav veseli začetek. Zato je vredno, da se trudijo ti možaki za to, da bi stem gospodarili. Jaz vem, da se našim gorečim „narodnjakom“ (boljše nor . . . .) že predolgo zdi, da sem jaz uže 13 let načelnik okrajnega zastopa Gornje Radgone. Zato pa je moja najsrčnejša želja, da bi prišel okrajni zastop v dobre roke, da ne bi davkoplačevalci imeli zopet novih, večjih nadlog. Ako bode mož poštenjak izvoljen, potem rad odložim in izročim to skrb v njegove roke. Človeka, ki bi me zamogel prepričati, da sem kedaj izrekel, da nisem Slovenec, še do sedaj ni na svetu. Ako pa z Nemcem tudi nemško govorim in ga ne sovražim, ker nimam vzroka, potem to gotovo tudi ni greh. Sovraštvo je večji greh, kakor pa ljubezen. Ali so prvaške bedarije, katere se uganjajo, za kmečki stan koristne? Kmetje, začnimo svoj stan ljubiti, da se bode vendar enkrat spoznalo, kdo pripravlja kruh za vse druge stanove, med temi seveda tudi za jurjevsko-kapelskega učitelja g. Kosi-ja. Še ta se v naše volitve vtika, čeprav je pred par leti dobil od okraja podporo, da si je kupil obleko. Svoj stan ljubiti in za njega skrbeti, je veliko več, kakor vse zagrizeno slovenstvo. Vračko.

Iz Cirkovec. V novici „Iz Cirkovec“ v št. „Štajerca“ stoji sledeče: Marija Koren, stara vdova, se je napotila z ubožnim spričevalom v farovž v Cirkovce k župniku Černenšek. Ko je župnik ubožno spričevalo zagledal, mu je grozno skipela jeza: „Kar je nemški dohtar pisal“, se je zadril nad njo, „tega ne podpišem!“ Nato je spričevalo ženi iztrgal iz rok in ga na drobne kosce raztrgal. Nasproti temu zahtevam po §. 19. tisk. zak., da sprejmete nastopno: Prišla je pred nekimi tedni vdova Marija Koren v župnišče in prinesla obrazec ubožnega spričevala, na katerem ni bil še nikdo podpisan tudi župana ne, ter rekla, naj ga ji napišem in podpišem. Odgovoril sem vdovi, da ne poznam njenih razmer, naj gre preje k županu, da ji ta izpolni in podpiše, potem pa da naj k meni pride, da ga ji še jaz podpišem. Vdova ni povedala in je tudi vprašal nisem, če ji je nemš-

ki dohtar pisal; pa tudi to treba ni bilo, ker ni bilo nič popisano. Žena potem ni več prišla k meni; raj ni res, da mi je jeza vskipala in da sem zadril: „Kar je nemški dohtar pisal, tega ne podpišem!“ kakor tudi ni res, da sem ženi spričevalo iztrgal iz rok in ga na drobne kosce raztrgal. Cirkovce, 20. julija 1903. Franz Černenšek, župnik (Opomba uredništva: Marija Koren, poštena starka, je prišla v Ptuj in je celi dogodek pripovedovala solznimi očmi v pisarni dotičnega odvetnika pred pričami, proseč ga pomoči. Župnik Černenšek kdo laže? — Štajerc nigrdar! Dogodek je kakor smo pozvedali popolnoma ta le: Koren je prišla v farovž, a župnik je tako kričal nad njo, da potem ni več upala v farovž, čeprav je prvič odšla ne da bi bila kaj opravila. Poslala je toraj svojega prijatelja: A. M. v farovž, da bi župnik podpisal spričevalo. A župnik tega ni podpisal ter je kričal — (spričevalo je že ležalo na tleh kako pa je prišlo tje?): — „Kar je iz rok nemškega dohtarja tega ne podpišem!“ Hočete gospod župnik sodnijski dokazati te besede? — Sploh pa Vas vprašamo, ali se bojite, da bi bili „ferdami“, ker berete „Štajerca“? Glejte, glejte, celo do besedno ste iz njega par stavkov prepisali. Dobro, gospod župnik naročite „Štajerca“, ako še niste naročeni na njega. Potem bodejo njegovi bralci zvedeli gotovo tudi resnico o ubožnem spričevalo Marije Koren v Cirkovcah.)

Zunanje novice.

Politične novice. (Ogrsko.) Hrvaški bivši ban grof Khuen-Hedervari je postal, kako znano ogrski ministarski predsednik. Toda kratka je bila njegova slava tudi na Ogrskem. Se še ni dobro naselil v Budimpešti, že mora spravljati skupaj svoje reči za obhod. Na Ogrskem so prišli velikanski lumpariji na sled. Obdolženo je mnogo poslancev, da so se dali za denarjem podkupiti in tako prodali svoje volilce. Poslanec Pap je celo stvar naznanil zbornici in svetni. Gubernar Szapary, kateri je v pleten v celo zadevo je sicer izrazil pod častno besedo, da bivši ban Khuen ničesar ni kriv, toda ker sta si z ministrskim predsednikom jako dobra mu tega nihče ne more verjeti. Šlo se je namreč za to, da bi nezadovolžene med poslanci pridobili za državno stranko. Grof Khuen je bil o tem vsem zaslišan, in je priznal, da je mogoče, da je on govoril z gubernarjem o celi zadevi, da pa je on vedno odločno zavračal počenjanje da bi se nezadovolžnejši ogerskega državnega zbora pomirili s kakim od postave prepovedanim sredstvom. Ogrski velikaši in tudi Khuen sam so si prizadevali, da bi se omenjeni gubernar proglasil — kot človek, kateremu se pamet meša. Ako je Khuen vedel, da njegov prijatelj Szapary popolnoma pri zdravi pameti, potem bi pač bil moral, ne samo, da mu je nasprotoval, tudi v njegovih podjetjih vse počenjanje že od kraja zabraniti. Cela stvar grozno smrdi in kaže, kako velikanske neredi se godijo na Ogrskem. Za nas Avstrijce je sedaj tako, kakor še nigrdar ute-